

**BUGAC ÉS BUGACPUSZTAHÁZA
KÖZSÉGEK
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA ÉS
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE**

Készült a települési önkormányzatok megbízásából az
ÚJ-LÉPTÉK Tervező Irodában
(Szeged, Arany J. u. 7.)
Munkaszám: 14-2000

**BUGAC NAGYKÖZSÉG
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV LEÍRÁSA**

◆ ◆ ◆

FELELŐS TERVEZŐ: BALOGH TÜNDE
Építészmérnök (Cs.M. Építészkamara 06-0006)
TELEPÜLÉSRENDEZÉS, ÉPÍTÉSZET: RÉDEINÉ BONDOR KLÁRA
Építészmérnök (B.K.M-i Építészkamara 03-0093)
KÖZLEKEDÉS: CSAPÓ LÁSZLÓ
Építőmérnök (Cs.M. Mérnökkamara 06/0199)
TÁJRENDEZÉS, ZÖLDFELÜLETEK: NAGY ÁGNES
Táj- és kertépítészmérnök (B.K.M. Építészkamara 03-0265)
KÖZMŰVEK, KÖRNYEZETVÉDELEM: VARGÁNÉ PATKÓS MARGIT
Vízépítő mérnök (Cs.M. Mérnökkamara 06/0006)
VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁS, TÁVKÖZLÉS: SOMOGYI JÁNOS
Villamosmérnök (Cs.M. Mérnökkamara 06/0467)

Szeged, 2002. február hó

Bugac Nagyközség településszerkezeti tervének leírása

1. Térségi összefüggések	3. oldal
2. Demográfiai és foglalkoztatási folyamatok hatása a településrendezésre	3. oldal
3. Igazgatási terület szerkezete és felhasználása, közlekedési hálózatok	4. oldal
4. Táj- és környezetalakítás	5. oldal
5. Belterület szerkezete és felhasználása	6. oldal
6. Alsómonostor egyéb belterület szerkezete és felhasználása	6. oldal
7. Ivóvízellátás	7. oldal
8. Szennyvízelhelyezés	7. oldal
9. Csapadékvíz-hálózat	8. oldal
10. Környezetvédelem	8. oldal
11. Gázellátás	9. oldal
12. Villamosenergia-ellátás	10. oldal
13. Távközlés	10. oldal

Településszerkezeti tervek

T – 1 Külterületek településszerkezeti terve (egyeztetési dokumentációban M=1:57000)	M=1:40000
T – 2 Bugac nagyközség - belterület és környéke településszerkezeti terve (egyeztetési dokumentációban M=1:8100)	M=1: 6500
T – 4 Bugac-Alsómonostor – egyéb belterület településszerkezeti terve (egyeztetési dokumentációban M=1:8100)	M=1: 6500

Alátámasztó munkarészek

T – 5 Tájrendezési és környezetalakítási javaslat - külterületek (egyeztetési dokumentációban M=1:57000)	M=1:40000
T – 6 Közlekedési javaslat – külterületek (egyeztetési dokumentációban M=1:57000)	M=1:40000
T – 7 Víziközmű- és gázellátási javaslat - külterületek (egyeztetési dokumentációban M=1:57000)	M=1:40000
T – 8 Villamosenergia-ellátási és hírközlési javaslat - külterületek (egyeztetési dokumentációban M=1:57000)	M=1:40000
T – 9 Közlekedési javaslat – Bugac belterület (egyeztetési dokumentációban M=1:7100)	M=1: 5000
T – 10 Ivóvízellátási javaslat – Bugac belterület (egyeztetési dokumentációban M=1:7100)	M=1: 5000
T – 12 Ivóvízellátási javaslat – Bugac, Alsómonostor egyéb belterület	M=1: 5000
T – 13 Földgázellátási javaslat – Bugac belterület (egyeztetési dokumentációban M=1:7100)	M=1: 5000
T – 15 Földgázellátási javaslat – Bugac, Alsómonostor egyéb belterület	M=1: 5000
T – 16 Szennyvízelvezetési javaslat – Bugac belterület (egyeztetési dokumentációban M=1:7100)	M=1: 5000
T – 18 Csapadékvízvezetési javaslat – Bugac, Alsómonostor egyéb belter.	M=1: 5000

BUGAC NAGYKÖZSÉG TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV LEÍRÁSA

A településszerkezeti terv a település képviselőtestületének határozatával jóváhagyott Településfejlesztési Konceptión alapul.

1. TÉRSÉGI ÖSSZEFÜGGÉSEK

A nagyközség gazdaságában és intézményellátásában fontos szerepet játszó városi kapcsolatot elsősorban a kistérségi központ, Kiskunfélegyháza biztosítja, jelentős azonban Kecskemét, a közeli megyeszékhely és történelmi anyaváros hatása is.

Bugac maga is rendelkezik vonzaskörzettel: Bugacpusztaháza község és Móricgát-Erdőszéplak a mindennapi élet sok szálával kötődik a nagyközséghez.

A pusztai idegenforgalmi vonzása szezonális jellegű, viszont nagy kiterjedésű: országos, sőt, nemzetközi jelentőségű.

A települések vonzása a településszerkezetben elsősorban a közlekedési hálózatokon keresztül érvényesül, ezért a terv gondoskodik ezek kiegészítéséről.

Új közúti kapcsolatot irányoz elő a településszerkezeti terv Bugac belterület – Fülöpjakab – Aladárhegy között és Alsómonostortól a Kiskunfélegyháza-Kiskunmajsa országos útig.

Kerékpárhálózat kialakítása javasolt Kiskunfélegyházától Bugacig és a pusztáig, továbbá a kisvasút mentén, lehetőség szerint a vonal teljes hosszában. Különösen fontos a Bugac-Bugacpusztaháza belterületek közötti szakasz, amely nemcsak turisztikai szerepet tölt be, hanem a községek közti napi kapcsolatot is javítja.

Tömegközlekedés terén javaslatot ad a terv egy busz-körüljáró út kialakítására a községközpontban, a jelenlegi utcahálózat felhasználásával.

Erdőszéplak esetén korábban felmerült a terület **csatlakozása Bugac igazgatásához**. Településszerkezeti szempontból ez a lépés nem okoz gondot, mert a kapcsolat jelenleg is szoros és jól működik.

2. DEMOGRÁFIAI ÉS FOGLALKOZTATÁSI FOLYAMATOK HATÁSA A TELEPÜLÉSRENDEZÉSRE

Bugac és Bugacpusztaháza népessége a múlt évszázad elején történt község-alapítást követően egyre gyarapodott, ez kb. az 1960-as évtizedig tartott, azóta lakossága lassan csökken. 2000 év elején 3073 fő élt Bugacon. A természetes fogyás mellett a be- és elköltözések is közrejátszottak ebben a folyamatban. A lakosság mobilitásának mérséklődése mellett a vándorlás negatív egyenlege jellemezte az elmúlt 20 évet, annak ellenére, hogy a külföldiek is érdeklődést mutatnak a szezonális vagy állandó betelepülés iránt.

Az általános trenddel megegyező folyamat alapján megállapítható, hogy a tervezés 10-15 éves távlatában 3000-3100 fős népességszámmal lehet számolni. Bugacpusztaháza kb. 350 fős népességét és Erdőszéplak lakosait is figyelembe véve **Bugac intézményhálózata kb. 3500 főre méretezendő, amely létszámból jelenleg kb. 30 %, távlatban pedig kb. 25 % él külterületen.** A térbeli elrendeződésre az jellemző, hogy Bócsa felől a tanyák lassan kiürülnek, csakúgy, mint Alsómonostoron, ezzel szemben a Bugac belterülete körüli tanyák (Felsőmonostor) virágzanak, számuk gyarapszik.

A népességszámon túl a korösszetétel hat vissza leginkább a rendezési feladatokra.

Bugacon az országos átlaghoz hasonlóan csökken a fiatalabbak és nő az idősebbek aránya. A lakosság ellátásában e miatt eltolódik a hangsúly: csökken a gyermekintézmények létszámterhelése, ugyanakkor egyre nagyobb jelentőségű lesz az egészségügyi és szociális intézményhálózat helyzete. Új intézmény építése, és a feladatok célszerű térbeli átrendezése válhat szükségessé a háziorvosi ellátás és az idősgondozás terén.

A konkrét megoldásra több út kínálkozik, ezekhez rugalmas keretet ad a településszerkezeti terv azzal, hogy a községközpont érintett telkeit *településközpont vegyes* területbe sorolja be.

A népesség korösszetételével valamint a gazdaság-, és szociálpolitika változásaival összefüggésben az **aktív keresők arányának mérséklődése** tapasztalható Bugacon. A munkanélküliek száma a kilencvenes évtized nagy hulláma után mérséklődött, s alacsony szinten állandósult, a tényleges adatokat azonban a látens munkanélküliség jelensége árnyalja.

A keresőknek ma is több, mint fele a mezőgazdaságból él, ezért az **agrárium érdekeit** a terv messzemenően figyelembe veszi: új külterületi utakat irányoz elő, külön rendeltetési kategóriát létesít az állattartó majoroknak, nem korlátozza a kisgazdaságok állatlétszámát, figyelembe veszi a kialakult sajátosságokat (pl. Aladárhegyi kertek), s teret enged a tanyasi idegenforgalomnak.

A nemzetközi és az országos tendenciákhoz hasonlóan ugyanakkor **bővül a különböző szolgáltatásokkal** – az idegenforgalommal, a vendégek ellátásával, a gazdasági szolgáltatásokkal – **foglalkozók köre**. E tevékenységi kört a rendezési terv nem képes közvetlenül segíteni, de a feltételek megteremtésével pozitív hatást tud rá gyakorolni (infrastruktúra-fejlesztés előirányozása, idegenforgalmi-szabadidős beruházás helykijelölése, területhasználat rugalmas meghatározása).

3. IGAZGATÁSI TERÜLET SZERKEZETE ÉS FELHASZNÁLÁSA, KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOK

Bugac **szerkezeti kapcsolódását** a megyeközponthoz az 54-es számú főút és a hozzá vezető 5407 számú mellékút biztosítja. Utóbbi a társközség, Bugacpusztaháza megközelítését is szolgálja. Kiskunfélegyházára az 54102 számú összekötőút vezet. A Kecskemét-Kiskunmajsa keskeny nyomtávú vasútvonal a két végállomás-városhoz kapcsolja a településeket.

A **forgalmi kapcsolatok fejlesztésére** a terv két külterületi út építését irányozza elő:

- Bugac-Fülöpjakab összeköttetés megteremtése települési főútként a bugaci központi belterület K-i folytatásában induló dűlőút nyomvonalán, Aladárhegyen az 5302 sz. Kiskunfélegyháza-Izsák közúthoz csatlakozva.
- Bugac-Alsómonostor-Petőfiszállás É-D-i irányú összekötő út építése települési mellékútként Alsómonostor egyéb belterület főutcáján (Rózsa utca), az Aranykalász Rt. major felé vezető burkolt út nyomvonalán, majd annak D-i irányú folytatásában rácsatlakozva a Kiskunfélegyháza-Kiskunmajsa közútra.

A **kisvasút** megmaradásával számol a településszerkezeti terv. A térség községei számára fontos e vonal megtartása, egymás közti és a városokkal kialakított kapcsolataik továbbbéltesére.

A vasút mentén **kerékpárút** kiépítését is előirányozza a terv, s a Kiskunfélegyházáról a pusztába kivezető útvonalat is tartalmazza. A kerékpárútnak helyi közlekedési és turisztikai indokoltsága is van.

Az említett megévvő szerkezeti vonalak részekre szabják az igazgatási területet. Ezeket az egymástól igen **eltérő adottságú külterület-részeket a terv testreszabottan kezeli**.

Az 5407 számú úttól Ny-ra a védelem alatt álló természeti terület és ún. „pufferzónája”, azaz átmenetet jelentő, de nem védett környéke található. Rendeltetés szerint erdő- és mezőgazdasági területről, valamint „mezőgazdasági major” elnevezésű (MG jelű) speciális gazdasági területről van szó (Nagyerdő melletti major), ahol mindenképp a természetvédelem és az idegenforgalom elvárásait érvényesíti a terv.

Az 5407 számú út és a kisvasút között erős az idegenforgalom hatása, a tanyák vegyes képet mutatnak, a gazdálkodás és a pihenés-kikapcsolódás igénye egyaránt jelentkezik. A sajátos mezőgazdasági rendeltetési besorolás ezt fejezi ki.

A Félegyházára vezető út által lehatárolt É-i és K-i határrészt a hagyományos tanyasi gazdálkodás jellemzi, ezen belül Aladárhegy kiskertes, az intenzív fóliakertészet felé hajló művelés helyszíne, amely sajátos szabályozást igényel.

A kisvasút és a félegyházi út között fekvő D-i területen kiterjedt erdő húzódik, a DK-i részen pedig legelők és elhagyott tanyák fekszenek mélyfekvésű természeti területekkel övezve. Itt a terv a művelésre vonatkozóan ugyan nem hoz korlátozó szabályokat, de a kinlakásos gazdálkodást visszafogja, a tómedreket vízügyi területté minősítéssel óvja, s helyi védelemre jelöl ki értékes tájrészleteket.

Az *erdőterületek* meglévő és kialakítás alatt illetve előtt álló foltjait az **erdőtervekből** és az erdészek tájékoztatása alapján ábrázolja a településszerkezeti terv. Az erdők **elsődleges rendeltetését** szintén a kapott információk alapján tünteti fel a vizsgálati kartogram. Az erdőtörvénynek megfelelően, a rendezési tervtől függetlenül bekövetkező területi és rendeltetési változásokat a szerkezeti terv rendszeres karbantartásakor célszerű átvezetni majd. Az erdők területe növekvőben van, Bugacon is jelentős arányt képvisel, korlátot szab viszont ennek a folyamatnak a természeti területek nagy kiterjedése. A rétek, legelők és vízjárta mélyedések eredeti művelési ágban való meghagyása állami érdek, amely országos intézkedések révén érvényesül.

A Bugac belterületének Ny-i szomszédságában található **ipari telephely** (az Aranykalász Rt. élelmiszerfeldolgozó, műanyag és fémipari üzeme) *ipari gazdasági* besorolást kapott, csakúgy, mint az igazgatási terület déli beszögellésében megtelepedett fűrészüzem, a Kiskunsági EFAG Rt. Bugaci Erdészetének telephelye. Ugyancsak ebbe a használati módba tartozik a **szennyvíztisztító telep** előirányzott helye a belterülettől DK-i irányban kb. 500 méterre. Az **állattartó majorok** (Alsómonostori major, Béke-major, MÉNES Kft.) a már említett MG jelű sajátos *gazdasági területbe* vannak sorolva. Az **erdészet központja és idegenforgalmi létesítményei** (Bucka Hotel, Alföldfásítási Múzeum) a jelenlegi használatot kifejező *településközpont vegyes* kategóriával szerepelnek a településszerkezeti tervben.

Új beépítésre szánt külterületi besorolást alkalmaz a terv a kisvasút K-i oldalán, az ún. „pedagógus földek” helyén: **üdülési-idegenforgalmi és szabadidős beruházás** céljára vehető igénybe a *különleges* besorolása, kb. 6-7 hektár kiterjedésű telek. A meglévő, megszüntetendő **szeméttelp** *különleges hulladékkezelő* területként szerepel a tervben, helyén szelektív hulladékudvar létesül majd.

4. TÁJ- ÉS KÖRNYEZETALAKÍTÁS

A bugaci táj alakításában a **természetvédelem és a külterületi gazdálkodás összehangolása** jelenti a legfőbb kihívást. A településszerkezeti terv ennek jegyében készült el.

A természetvédelem „oldalán” a **Kiskunsági Nemzeti Park** területe a bázis, e köré kíméletes területfelhasználású ún. „puffer-zónát” igyekszik a terv vonni. A tájrendezési alátámasztó rajzi munkarész (T-5) ezt a területet „**Természet- és tájvédelmi prioritással** szabályozott mezőgazdasági terület”-ként jelöli ki.

A bugaci és a bócsai borókás-buckás terület között fekvő, kiürülő tanyás térséget „**Ökológiai szemlélettel** szabályozott külterjes mezőgazdasági övezet”-ként rendezi a terv. Ilyen értelemben kezeli a monostori erdőtől K-re fekvő, természeti területekben gazdag tájrészt is, ahol szintén a tanyák kiürülése tapasztalható.

A **tanyásodási kedv** a központi belterület és a puszták között erőteljes. A használati módra a hagyományos állattartás, mint kedvezményezett megélhetési forma, éppúgy jellemző, mint a pihenési-idegenforgalmi rendeltetés. A terv arra helyezte a hangsúlyt, hogy ez a terület „**Tájvédelmi szemlélettel** szabályozott mezőgazdasági övezetként működjön, építményei alkalmazkodjanak a hagyományos tanyasi építési módhoz, s szolgálják ki az idegenforgalmat is (pl. lovas tanyák), hiszen a puszták és közvetlen környezete túlterhelt ilyen szempontból.

A külterület többi része **általános használatú, szórt tanyás**, kivéve Aladárhegyet, amely kiskertes és intenzív kertészeti használatú, s a tőle D-re eső, az igazgatási határon fekvő területet, amely sortánya kialakulásának lehetőségét hordozza.

Az **erdőterületek** markáns elemei a tájnak, lezárják a látképet, szegélyezik a pusztát, eltakarják a néha kedvezőtlen táji beavatkozásokat (pl. üzemi állattartó telepeket).

Az **egyedi tájértékek** idős faegyedekből, fasorból, jellegzetes épületekből (tanyasi iskola és egykori kúria), régészeti területekből tevődnek össze. Felvételük ebbe a kategóriába feltétlenül indokolt. A szerkezeti tervre rá vannak jegyezve a megnevezéseik.

A tájrendezési javaslat az egyedi tájértékeket **kerékpáros illetve lovastúra-útvonalakkal** köti össze. A hálózatot burkolt kerékpárút egészíti ki.

A javaslatok megvalósítása a Nemzeti Park tanösvényeivel kiegészítve tartalmas programot kínál a helyi lakosoknak és az idelátogatóknak. A táj értékes elemeinek megismerése a **felelősségérzet** kialakulásához vezethet, amely a természet és az ember közötti legmélyebb kapcsolat alapja.

5. BELTERÜLET SZERKEZETE ÉS FELHASZNÁLÁSA

A nagyközség a tanyás térségekben létrejött XX. századi települések megszokott **szabályos utcahálózatát** és beépítési módját mutatja. A Béke utca, amely az 54102 jelű közút átkelési szakasza és egyben települési főút, az ÉNy-DK irányban elnyúló települést keresztben szeli ketté. A hosszanti irányban sorakozó, kb. 350-400 méter hosszú lakóutcák erről a főutcáról nyílnak.

Az **intézmények** a Béke utcára települtek. A vegyes használatnak megfelelően az érintett tömböket *településközpont vegyes* illetve *központi vegyes* kategóriába sorolja a települészerkezeti terv. Utóbbi terület-típusban lakóépület csak kivételesen helyezhető el. Ilyen besorolású a Mendel Gáspár köz beépítetlen tömbje is.

A település **lakóterületei** egyenletes átépülést mutatnak. A belterület ÉK-i része némileg lemaradt a fejlődésben. A most beépülő K-i rész átmeneti állapotban van, lassanként benépesül. Minden telektömbben az oldalhatáron álló beépítés a jellemző. Az épületek földszintesek, tetőtér-beépítések, vagy – ritkábban – egyemeletesek. Sok helyen látható fólíásátor és jellemző a belterületi állattartás is. Az adottságok alapján a terv *falusias lakóterület* besorolást alkalmaz.

Az élénk építési kedv (kb. 20 lakás/év) miatt **új lakóterületek** kijelölése is szükséges. A közművesített Hunyadi utca K-i oldalán a KEFAG által kezelt kincstári erdő belterületre eső sávjának felhasználásával 19 db lakótelek osztható ki. A temető melletti túlevelű erdőfolt részleges átminősítésével 11 db lakótelek jöhet létre a megmaradó erdőrész egyidejű rekonstrukciójának feltételével.

Hosszabb (15-20 éves) távlatú területbiztosítás céljából **tartalék lakóterületet** jelöl ki a településszerkezeti terv a bucka sor D-i oldalán.

A belterületi vízmű, a piactér és néhány nagytelkes vállalkozás területét, valamint a vasúttól Ny-ra lévő külterületi telephelyek csoportját (gazdabolt, benzinkút, stb.) a terv *kereskedelmi, szolgáltató gazdasági* területként kezeli.

A belterület határán található az állatvásártér amely *különleges terület* rendeltetéssel szerepel a tervben. Ugyancsak különleges terület – sajátos használata folytán – a temető, valamint a Hunyadi utcai sportterület. Utóbbi terület K-i része egyelőre külterületen fekszik. A telek összevonását és belterületbe vonását mielőbb célszerű elvégezni.

A *zöldterületek* kategóriába a közparkok tartoznak. A terv az adottságaik és szerepük (díszítő, pihenést illetve ökológiai célt szolgáló szerep) alapján különböző alövezetbe sorolja be őket.

6. ALSÓMONOSTOR EGYÉB BELTERÜLET SZERKEZETE ÉS FELHASZNÁLÁSA

A Bugac nagyközség egyéb belterületének minősülő Alsómonostor tanyaközpontból alakult ki az elmúlt évtizedekben. Főutcája a gyűjtőút jellegű Rózsa utca, e mentén található **intézményei**, melyeket a terv *településközpont vegyes* illetve *központi vegyes* kategóriába sorol be.

A település **lakóterületei** a Rózsa utcát K-ről és Ny-ról kísérő utcák között terülnek el. A lakóterület mindkét irányban tovább bővíthető a terv szerint, összhangban a korábbi rendezési tervekkel.

A belterület D-i részén az Aranykalász Rt. telephelye és külterületi gépparkja fekszik. Ezek a területek *kereskedelmi, szolgáltató gazdasági* rendeltetést kaptak a tervben.

A temető *különleges* terület, sajátos szabályozással.

Zöldterület besorolású, rendezésre szoruló közparkok vannak kijelölve a település központjában.

Védelmi rendeltetésű belterületi erdők szolgálják a temető kegyeleti nyugalmát és a lakóterületek védelmét a forgalmi zaj ellen.

7. IVÓVÍZELLÁTÁS

A község központi belterületén és Alsómonostor egyéb belterületen mélyfúrású kutakra támaszkodó vízbázis és vezetékes vízellátás van. Alsómonostoron gáz- és vastalanító berendezés is üzemel.

A **kutak kapacitása** a jelenlegi és távlati igényeket egyaránt fedezi. A központi belterületen távlatban vízkezelésre (vastalanító kiépítésére) lesz szükség, amit a II. sz. kút mellett, telken belül meg lehet oldani. A 123/1997. (VII. 18.) sz. Kormányrendelet szerint az ivóvízbázisok védőterületének kialakítását 2007. 09. 01-ig el kell végezni. Ez a kötelezettség feladatokat ró az önkormányzatra. A terv a feltételek teljesülését a rendelkezésre álló eszközökkel előre biztosítani igyekszik (állattartás korlátozása a kutak környékén, szeméttel megszüntetés, beerdősítési javaslata).

A központi belterület új beépítésre szánt területein az **ivóvízhálózat** bővítése a meglévő rendszerhez kapcsolódva megoldható, törekedve a körvezetékes kialakításra. A belterület közelében lévő tanyák is elláthatók ivóvízzel, amennyire a nyomásviszonyok megengedik.

Alsómonostoron az egyébként megfelelően kiépített hálózat egy újabb keresztirányú szakasszal (Nyárfa és Rózsa utca között) körvezetékesé tehető. Nagyobb távlatban a szélső utcák megnyitása szükségessé teszi a vízellátó hálózat további kiegészítését.

8. SZENNYVÍZELHELYEZÉS

A községben jelenleg szikkasztásos szennyvízelhelyezés, vagy zárt gyűjtőkben való tárolás utáni szippantásos kihordás történik. Az ürítőhely a szeméttel mellett, szakszerűtlenül van kialakítva. Az ide kihordott szennyvíz helyben elszikkad és lepárolog. Ez a megoldás környezetszennyező, tovább nem tartható, mint ahogy a belterületi szikkasztás sem jelenthet távlati megoldást a talaj és a talajvíz elszennyeződése miatt.

A **szennyvíz szakszerű kezelésére** a község teherbíró képességének figyelembe vételével az alábbi lehetőség adódik:

A községközpont intézményeinek (iskola, óvoda, polgármesteri hivatal, stb.) szennyvizének elvezetésével (főgyűjtő kialakítása) és a végátemelő megépítésével teremthető meg a község csatornázásának az alapja. Egy kb. 1,8 km hosszú nyomócsővel a szennyvizet ki lehet juttatni a tisztítótelepre. A nem csatornázott helyekről – zárt gyűjtőkben való tárolás után – szippantásos kihordással szintén a telepre kerül a szennyvíz. Az Aranykalász Rt. ipari üzemének első ütemben célszerű csatlakoznia a hálózathoz, esetleg előkezelés beiktatásával.

A kihordott szennyvíz tisztítását a csatornán érkező szennyvízzel együtt kell elvégezni, megfelelő előkezelés után. A későbbiekben újabb garvációs szakaszokkal **bővíthet a csatornahálózat**, s kedvezően megváltozhat az elvezetett és kihordott szennyvizek aránya. Bugacpusztaháza szennyvizei is ide kerülhetnek, a kisvasút mentén fektetett nyomócsövön, majd a bugaci főgyűjtőn át. A szennyvízkezelés lehetséges megoldásait tanulmánytervi szinten érdemes feltárni és megalapozni.

A **szennyvíztisztító telep** helyét a terv a Bugac belterületétől DK-re, a tervezett lakóterületektől 850 méter távolságra fekvő 0223/18 helyrajzi számú telken jelöli ki. A tisztított szennyvizet a Szentkútéri IV. mellékcsatorna fogadja be.

A nagyobb külterületi idegenforgalmi létesítmények (pl. panziók, vendéglők, szabadidő-park) szennyvizet egyedi kis tisztítóberendezésekkel helyben érdemes kezelni, vagy szippantással elszállítani a tisztító telepre.

Alsómonostoron a kis lélekszám miatt egyelőre (a tervezés 10-15 éves távlatán belül) nem javasol a szerkezeti terv szennyvízhálózatot. A zárt tárolókba gyűjtött szennyvizet célszerű kiszállítani a tisztító telepre.

9. CSAPADÉKVÍZ-HÁLÓZAT

A település területe jó vízelvezető képességű, csapadékvíz-elvezetési gondok csupán a mélyebb fekvésű **Alsómonostoron** jelentkeznek. Itt a terv egy **nyílt csapadékcatorna** kiépítését javasolja, amely a meglévő befogadó-hálózaton keresztül a Galambosérhez csatlakozik.

A **központi belterületen** az utcák egyik, illetve a szélesebb utcák mindkét oldalán **szikkasztó árkok** kialakítása indokolt, széles, füvesíthető keresztmetszettel. Ezeket az utcák burkolásakor érdemes megvalósítani.

A már leburkolt utcákban utólag el kell készíteni a hiányzó csapadék-árkot.

10. KÖRNYEZETVÉDELEM

Természetvédelem

Az országos védettség alatt álló Kiskunsági Nemzeti Park-területeken kívül számos olyan legelő és mélyfekvésű rét található Bugacon, amelynek *természeti terület* kategóriában való földhivatali nyilvántartási bejegyzése folyamatban van. A bejegyzést követően a természetvédelemről szóló törvény által biztosított védettséget élvezik majd ezek a telkek s művelésváltásuk korlátozva lesz.

Helyi védelemre javasol a terv két területet: az ún. „Farkasordító domb” egyrészt történeti értéket, másrészt morfológiai különlegességet képvisel, magas tereppont a kisebb buckák között; az ún. „Kishomoki buckák” hullámszerű felszínű, természetes növényegyüttessel fedett, hangulatos tájrész.

Mindkét terület közel esik a központi belterület D-i határához, hozzákapcsolható a belterület zöldfelületi rendszeréhez, azon belül a belterületi védett dombhoz, hatékonyan elősegítve a természetvédelem céljainak tudatosítását a lakosság és a turisták körében.

Talajvédelem

Az erdők, melyek az utóbbi időkben egyre nagyobb területarányt képviselnek Bugacon, talajvédelmi szerepet is ellátnak, csakúgy, mint az útmenti- és tanyafásítások. Az utóbbiak szerepe is igen fontos a szél által mozgatható talajok megóvásában és a szél által okozott károk elhárításában. A terv tartalmazza a külterületi fasorok javasolt vonalait, előírja a tanyák körülfásítását és rendelkezik a szélerózióknak kitett homoktalajú terület nagyobb telkeinek fa- és cserjesorral való bevédéséről.

A szélerózió veszélye miatt és a talajvédelem érdekében egyaránt célszerű következetesen betartatni a felső talajréteg védelmére vonatkozó jogszabályokat (építkezés során ideiglenes humuszletermelés, majd visszahelyezés). A belterületi védett domb megbolygatott részén a terv helyi előírásokat is alkalmaz e célból.

Vízvédelem

A 33/2000. (III. 17.) Kormányrendelet 34. § (10) bekezdése és 2/1 számú melléklete értelmében Bugac területének a *felszín alatti vizek minőségét szolgáló szennyeződéserzékenységi besorolása fokozottan érzékeny „A”* kategória, melyre az intézkedési szennyezettségi határérték $C_i=C_1$.

A községi vízkészletek **földtanilag részlegesen védettek**. A közüzemi vízbázisra hidrogeológiai védőidom kialakítási vizsgálatot ír elő a 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet, melynek alapján a szükséges védőidomot ki kell majd jelölni. A településszerkezeti terv a környező területek megfelelő használati besorolásával elősegíti a védelmet.

A **rétegvíz minőségének védelme** érdekében az új kutak szabályos kiképzése mellett a használaton kívüli kutak szakszerű eltömedékelése a legfontosabb teendő.

Vízkészletvédelmi intézkedésekre lényegében a talajvízszint süllyedés miatt van szükség. A főleges rétegvízkitermelés ellen hat a kitermelt víz mérésének kötelezettsége, a vízkészlet-használati díj, valamint a víz árának emelkedése. A lakosság takarékosabbá válik, a vízkészletből csak a szükségletének megfelelő mennyiséget veszi ki (önszabályozó tendencia).

A **talajvízvédelem** szempontjából a 30 méter feletti vízkivétel korlátozása is fontos: Bugacon 262000 m³/év a vételezhető kontingens. Ez a mennyiség nincs kihasználva, s ez jó irányban befolyásolja a talajvíz visszapótlódását.

A **talajvíz minősége** nagyban függ a csatornázottságtól, a szikkasztás visszaszorulásától. A terv szoralmazza a megfelelő szennyvízelhelyezést.

A **felszíni vizek** az esőzések idején összegyűlő csapadékvizekre korlátozódnak. A víz visszatartása céljából a belvívcsatornába kerülő esővizet a semlyékekben és korábbi tömedrekben, szabályozó művek (tiltók, zsilipek) építésével lehet megfogni, szoros együttműködésben a belvívcsatornákat kezelő „Tisza-Kunsági Vízgazdálkodási Társulat” szakembereivel. A belvívcsatornába kerülő tisztított szennyvíz, vagy egyéb használt víz minősége meg kell, hogy feleljen a 33/2000. (III. 17.) Kormányrendelet előírásainak.

Zaj- és rezgésvédelem

Bugac zaj- és rezgésvédelem tekintetében viszonylag védett. A jövőben is ennek a kedvező állapotnak a fenntartására törekszik a terv a terhelési határértékek területhasználat szerinti megadásával a különböző zajkeltő források függvényében.

Levegőtisztaság-védelem

A község területén a porszennyezés okoz leginkább problémát a talajszerkezetből adódóan. Csökkentését segítik elő a terv talajvédelmi intézkedései, valamint a zöldfelület-alakítási és burkolási javaslatok. A levegőtisztaságvédelmi követelményeket a 21/2001. (II. 14.) Kormányrendelet, valamint a 14/2001. (V. 9.) KOM-EüM-FVM rendelet szerint kell betartani. A KEFAG fűrészüzeméből származó légszennyezést határérték alá kell csökkenteni.

Hulladékéelhelyezés, -gazdálkodás

A jelenlegi szilárd **hulladéklerakók kialakítása és működtetése nem megfelelő** (hrsz.: 0269/9 és 078/70). A terv előírja ezek szakszerű megszüntetését és erdősítését, valamint a **felgyői regionális lerakóhoz** való csatlakozást, s az intézményes hulladékelszállítás megszervezését.

A jelenlegi lerakóhely felszámolása után **hulladékudvar** kialakítása válik szükségessé a központi belterülettől D-re fekvő mostani telep közelében (hrsz.: 0269/11;12), ahol megvalósítható a szelektív gyűjtés, esetleg előfeldolgozás, s a veszélyesnek minősülő háztartási hulladékok (akkumulátorok, elemek, gyógyszerek, festékmарadványok) elkülönített helyen való szakszerű gyűjtése, átmeneti tárolása. A kerítendő telep állandó felügyeletet igényel.

A **szelektív hulladékgyűjtés** akkor eredményes, ha ez a háztartásokban is megvalósul, s az iskolai oktatásba is beépül.

A szelektív hulladékudvarban ad helyet a terv egy **állati tetemetek** befogadó konténernek is, itt az elhullott állatok átmeneti tárolása és fertőtlenítése lehetséges az ATEV által történő elszállításig.

11. FÖLDGÁZELLÁTÁS

Bugac kül- és belterületének gázellátási lehetőségei igen kedvezőek. A nagynyomású, MOL-kezelésben lévő vezetékről a gázátadó állomás 3 irányba továbbítja a nagy-középnomású földgázt. A két belterület, az alsómonostori major, az Aranykalász Rt. ipartelepe, sőt, Bugacpusztaháza is innen kap megfelelő kapacitású ellátást.

A központi belterületen a Félegyházi út menti részeken a **gázvezetékek továbbépíthetők** igény szerint. Alsómonostoron is a távlati lakóterület-fejlesztéshez kötődő ütemben építhető tovább a hálózat.

A **tanyák gázellátására** vonatkozó igény csak az utóbbi években jelentkezett. Az erre vonatkozó fejlesztési tervek új nyomvonalait a szerkezeti terv alátámasztó munkarésze tartalmazza.

További igények kielégítésére is mód van, részben a belterületekről való kiágazással, vagy a külterületi vezetésekről történő lecsatlakozással. A külterületen előírányzott idegenforgalmi és szabadidős létesítmények gázellátása hálózatról, vagy tartályok telepítésével oldható meg. Településképi szempontok miatt a tartályokat sövénykerítéssel célszerű körbeültetni.

12. VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁS

A település villamos energiaellátása a Kiskunfélegyháza 120/20 kV-os alállomásból induló Kiskunfélegyháza Bugac 20 kV-os légvezetékéről megoldott. Az üzemszerű energiaellátást biztosító 20 kV-os légvezeték az alábbi három ellenoldallal rendelkezik:

- Jakabszállás 20 kV-os légvezeték
- Orgovány 20 kV-os légvezeték
- Kiskunmajsa-Szank 20 kV-os légvezeték

A Kiskunfélegyháza Bugac 20 kV-os vezeték Bugac belterületig 95 mm² keresztmetszetű és ez távlatban is megfelelő. A Bugacpusztaháza és Nagybugac irányába továbbhaladó légvezeték szakasz azonban 50 mm² illetve 35 mm² keresztmetszetű.

A település ellenoldalú villamos energiaellátása Jakabszállás irányából, Bugacpusztaháza irányából lehetséges, azonban az ebből az irányból érkező 35 mm² illetve 50 mm² keresztmetszet korlátot jelent. A biztonságos ellenoldalú energiaellátás érdekében a **Jakabszállás-Bugacpusztaháza-Bugac légvezeték szakaszt 95 mm² keresztmetszetűre kell cserélni.**

Nagytávlatban **ugyancsak keresztmetszet csere szükséges az Orgovány és a Kiskunmajsa-Szank 20 kV-os légvezeték szakaszokon is.**

Bugac külterületén, Bugac és Bugacpusztaháza között termál szabadidő központ kialakítását irányozza elő a településszerkezeti terv. A létesülő szabadidő központ villamos energiaellátása a közeli *TR 3/5 sz. Aranykalász* nevű OTR20/160/100 kVA tip. transzformátorállomásból biztosítható.

Bugac belterületének dél-keleti részén tartalék lakóterület van kijelölve. A terület beépítése esetén a belterületen keresztülhaladó **Kiskunfélegyháza-Bugac 20 kV-os vezeték egy szakaszát ki kell téríteni,** és az energiaigény biztosításához **új transzformátorállomás(ok) és 20 kV-os csatlakozó vezeték építése szükséges.**

A Bugac belterületén levő, teljes terheléssel dolgozó transzformátorállomások **kisfeszültségű körzeteit felül kell vizsgálni.** Szükség esetén trafóköri átcsoportosítással vagy új transzformátorállomás telepítésével kell a **szűk kapacitást kiegészíteni.**

13. TÁVKÖZLÉS

Bugac telefon ellátása a Jakabszállás irányából érkező léghábeles optikai hálózattal megoldott. Szükség esetén a telefonközpont a meglévő helyen bővíthető.

Az ISDN szolgáltatás biztosításához a **központban fejlesztés szükséges.** Jelenleg az ISDN csatlakozás lehetősége csak korlátozottan biztosítható.

A Bugachoz tartozó *Alsómonostor* jelenleg csak korlátozott érszámmal rendelkező léghábeles hálózattal van ellátva. A távlati igény ellátásához **nagyobb érszámú új kábel építése szükséges.**

Rádiótelefon rendszer

A jelenlegi meglévő WESTEL rádiótelefon adótornyon túl további rádiótelefon adók telepítése várható. A tornyok helyét **esztétikai és műszaki megfontolások** alapján a terv szabályozza.

Kábeltelevíziós rendszer

Bugac területén jelenleg nem üzemel kábeltelevíziós rendszer. A rádió-TV vétel biztosítása a „UPC - DIRECT” műholdas rendszerével egyéni vagy közösségi rendszerrel, vagy a település telefon- illetve kiefeszültségű elektromos hálózatát felhasználva kábeltelevíziós rendszerrel oldható meg.

Mikrohullámú összeköttetés

A település területét kelet-nyugat irányban keresztezi a Kiskunfélegyháza-Kiskőrös mikrohullámú rendszer, melynek építési korlátozásai rendezettek. Új mikrohullámú rendszer telepítését nem tervezik.

Légiforgalmi Repülőtéri Igazgatóság:

Meglévő rádió navigációs állomás korszerűsítése megtörtént. A navigációs állomás jelenlétével hosszú távon számolni kell. A rádió navigációs állomás építési korlátozásai rendezettek.

Szeged, 2002. február hó